

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Economische Zaken en Klimaat
Mevrouw ir. H. Herbert
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 3 maart 2026

betreft vragen met betrekking tot JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU

ons kenmerk 180038

Geachte mevrouw Herbert,

In haar vergadering van 10 februari heeft de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei besloten om met u in schriftelijk overleg te treden over de gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de raad over de Versterking van de economische veiligheid van de EU.¹ In dit kader wensen de leden van de fracties van de **BBB** en **Volt** u de volgende vragen en opmerkingen voor te leggen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

De leden van de **BBB**-fractie hebben enkele vragen over de gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de raad over Versterking van de economische veiligheid van de EU.² Volgens het BNC-fiche wordt er gestreefd naar het versterken van de "open strategische autonomie" en de industriële basis van de EU.³ Bent u het met voornoemde leden eens dat de meest logische manier om autonomie te bereiken, het faciliteren van de eigen maak- en voedselsectoren is? De leden van de BBB-fractie ontvangen graag een toelichting op het antwoord.

De Europese Commissie noemt de agrovoedingssector expliciet en wijst op de risicovolle afhankelijkheid van derde landen voor de invoer van veevoeder, voedingsmiddelen en kunstmest.⁴ Erkent u hiermee dat boeren van levensbelang zijn voor onze voedselsoevereiniteit en nationale veiligheid? Wat betekent dit voor de huidige klimaatplannen met als doel stikstof te reduceren door de landbouw te extensiveren? Gaat u zich net als uw voorganger inzetten om innovatieve alternatieve oplossingen zoals hoogwaardige dierlijke mest (renure) zo spoedig mogelijk te kunnen inzetten?

In de gezamenlijke mededeling wordt een kader geschetst waarin via structurele monitoring en gegevensdeling economische risico's binnen de EU beter in beeld moeten worden gebracht.⁵ Wat zijn

¹ JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU

² JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU

³ BNC-fiche bij JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU, pag 3

⁴ JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU, pag. 6

⁵ JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU, pag 15

datum 3 maart 2026

ons kenmerk 180038

blad 2

de gevolgen van de genoemde nieuwe monitoringsverplichtingen voor de regeldruk? Is hier onderzoek naar gedaan? Zo nee, gaat u dat alsnog doen?

In de mededeling wordt aangegeven dat “de EU, haar lidstaten en het bedrijfsleven in bepaalde gevallen steeds meer bereid moeten zijn economische kosten te aanvaarden met het oog op minder kwetsbaarheden en een betere algemene veiligheid.”⁶ Kunt u een (globale) inschatting geven van deze kosten?

Ook wordt aangegeven dat er een groep van vertrouwde adviseurs opgericht wordt “samengesteld uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in de EU, om onder meer advies te geven over specifieke risico’s en mogelijke reacties, en om strategieën voor risicovermindering te bespreken.”⁷ Worden het MKB en de agrarische sector ook vertegenwoordigd in de groep van vertrouwde adviseurs?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van Volt

De **Volt**-fractie heeft kennisgenomen van de mededeling van de Europese Commissie Versterking van de economische veiligheid van de EU⁸ en de kabinetsreactie hierop.⁹ Het brengt de leden van de voornoemde fractie tot een aantal vragen.

Allereerst hebben de leden van de fractie van Volt vragen over de gekozen vorm van de mededeling en over de organisatorische aspecten. De mededeling is opgesteld door de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger. De laatste is als actor echter slechts eenmaal genoemd in de tekst als samenwerkingspartner van de Commissie.¹⁰ Hoe kijkt u aan tegen erosie van communautaire competentie door deze gezamenlijke mededeling? Welk deel is volgens u echt buitenlands beleid? Heeft u de vraag gesteld van het doel van gezamenlijke indiening? Ziet u het gevaar van een verschuiving, of zelfs erosie, van economische besluitvorming van communautaire procedures (QMV) naar intergouvernementele procedures die voor het gemeenschappelijk buitenlands beleid worden gebruikt?

De mededeling is volgens de voornoemde leden doorspekt van samenwerking en coördinatie. Er wordt echter niet gesproken over een sterkere toepassing van communautaire positiebepaling.¹¹ Ziet u mogelijkheden om ervoor te zorgen dat de EU vaker werkt op basis van een formeel EU-mandaat, dat vervolgens wordt uitgevoerd door de Europese Commissie? Hoe denkt u bij te dragen aan versnelling van coördinatieprocedures? Hoe kan de snelheid van reactie door de EU anders worden bevorderd? Ook met betrekking tot de export van dual-use goederen en diensten zegt de regering voorstander te zijn van versterkte coördinatie.¹² Wat denkt u hier concreet aan te doen? Bent u bereid de dual-use verordening volledig als handelspolitiek instrument te zien en dus ook de lijsten via gekwalificeerde meerderheid te laten samenstellen? Hoe denkt de regering druk van China en de Verenigde Staten te weerstaan als de exportvergunningen nationaal blijven worden afgegeven?

⁶ JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU, pag. 2

⁷ JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU, pag. 17

⁸ JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU

⁹ BNC-fiche bij JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU

¹⁰ BNC-fiche bij JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU, pag. 15.

¹¹ Bijvoorbeeld Op grond van artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), die bepaalt dat de Raad het standpunt van de Unie vaststelt voor besluiten van internationale organen wanneer deze rechtsgevolgen hebben.

¹² Zie: [non-paper for improved EU coordination on export controls](#), bijlage bij [Kamerbrief over WTO MC13 en de Raad Buitenlandse Zaken Handel](#)

datum 3 maart 2026

ons kenmerk 180038

blad 3

De rol van ontwikkelingssamenwerking bij het nastreven van economische veiligheid kan volgens de leden van de Volt-fractie niet worden overschat. Hoe denkt u de ontwikkelingssamenwerking nadrukkelijker als instrument in te zetten?

Als u de doelstellingen van de mededeling onderschrijft en inzet op meer coördinatie en samenwerking, dan moet u ook nationaal actie ondernemen. Het is goed dat de EU-aanbestedingsrichtlijn wordt herzien ten gunste van economische veiligheid.¹³ Aangezien aanbestedingen een lang traject doormaken, hoe denkt u op deze herzieningen te anticiperen zodat ze direct na adoptie kunnen worden toegepast? Hoe denkt u bedrijven te compenseren wanneer zij vanwege de strategische agenda duurdere keuzes moeten maken?

Naar de mening van de leden van de Volt-fractie wordt in het BNC-fiche terecht opgeroepen dat een toename van de regeldruk moet worden voorkomen met de maatregelen die uit deze mededeling voortvloeien.¹⁴ Nu wordt in de ogen van de voornoemde de regeldruk binnen de EU met name verhoogd door ongecoördineerde en niet geharmoniseerde nationale wetgeving. Daarmee vragen voornoemde leden zich dus af welke nationale regels kunnen worden afgeschaft of versoepeld naar aanleiding van deze mededeling. Welke initiatieven denkt de Nederlandse regering te kunnen nemen binnen Benelux-verband om regels te harmoniseren? Hoe zit dat met wederzijdse erkenning van Duitse regels?

De mededeling spreekt ook over de onterechte extraterritoriale toepassing van wetgeving van derde landen. De EU stelt voor deze pro-actiever aan te pakken.¹⁵ Nederland kan daar zelf ook een rol bij spelen. Welke initiatieven denkt u te kunnen ondernemen tegen de belasting die vanuit de Verenigde Staten wordt geheven op 'Accidental Americans'?¹⁶ Als deze extraterritoriale belasting niet kan worden vermeden, wil u dan stappen ondernemen via het bilaterale belastingverdrag met de Verenigde Staten om er in ieder geval voor te zorgen dat de Amerikaanse autoriteiten tenminste de EU-privacywetgeving respecteren?

De commissie ziet uit naar de beantwoording van bovenstaande vragen en verzoekt u deze uiterlijk binnen vier weken aan de Eerste Kamer aan te bieden.

Hoogachtend,

S.M. Kluit

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei

¹³ BNC-fiche bij JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU, pag. 3

¹⁴ O.a. BNC-fiche bij JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU, pag. 5

¹⁵ O.a. BNC-fiche bij JOIN(2025)977 - Versterking van de economische veiligheid van de EU, pag. 4

¹⁶ Accidental Americans zijn personen die volgens de Amerikaanse nationaliteits- en belastingwetgeving als Amerikaans staatsburger worden beschouwd, bijvoorbeeld doordat ze in de VS zijn geboren of een Amerikaanse ouder hebben, maar verder geen echte band met de Verenigde Staten hebben, zie: [Brief aan Eerste of Tweede Kamer - Reactie op brief Nederlandse Accidental Americans groep m.b.t. zesde voortgangsbrief FATCA](#)